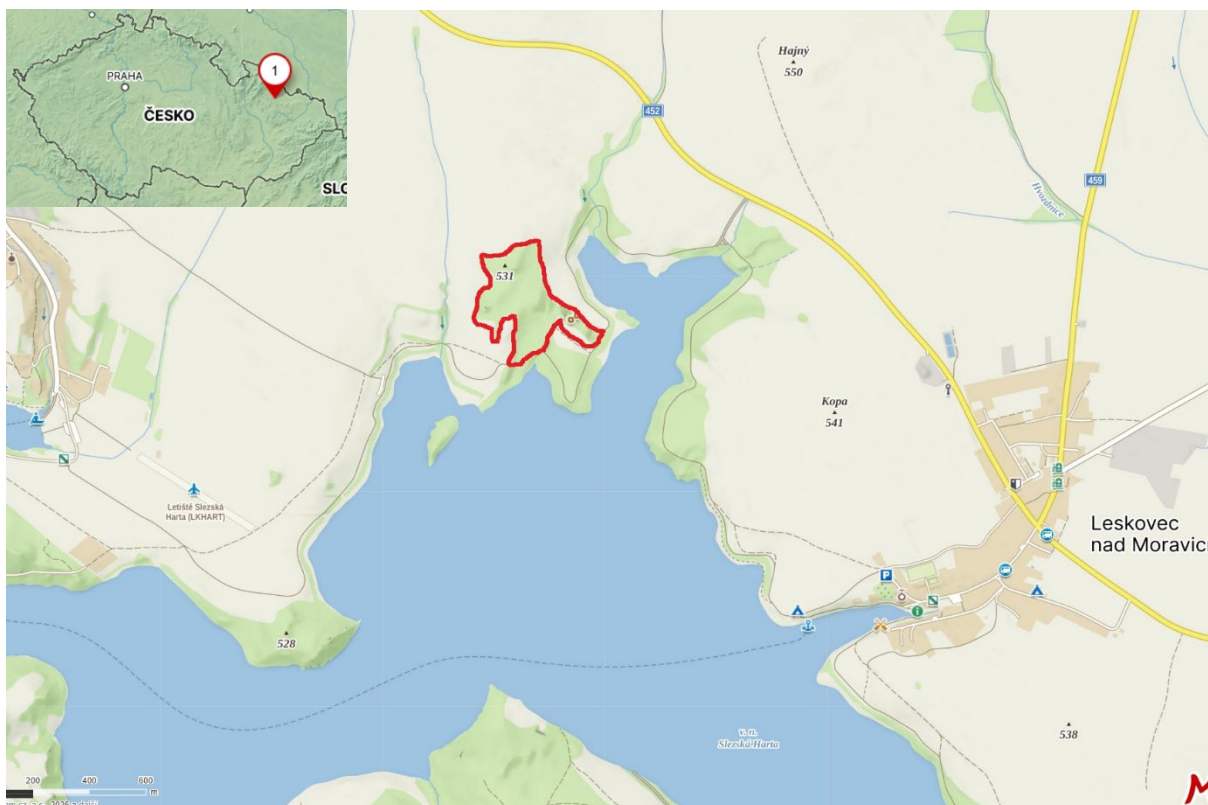

Karta péče ostrova přírody

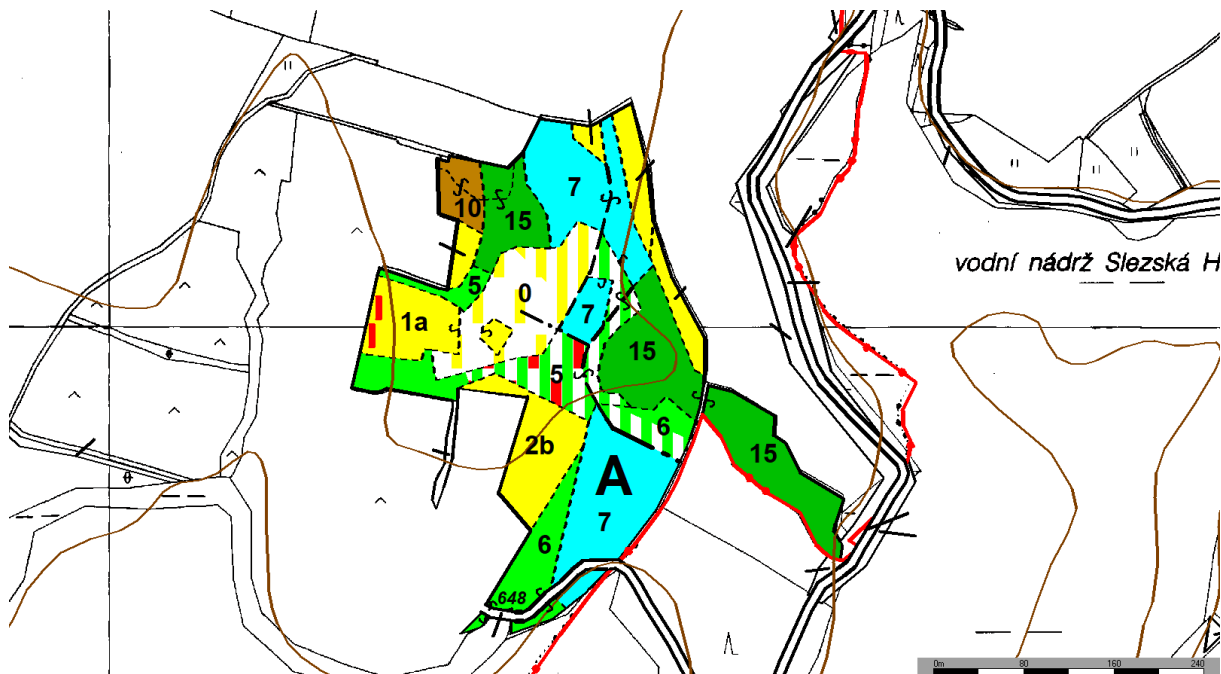
Vápenná pec

Vstavač bledý *Androrchis pallens* (L.) D. Tyteca et E. Klein, *Orchis sulphurea* Sims.

B=49°54'52.19, L=17°33'15.71

Porostní mapa Ostrova ochrany přírody

Název: Vápenná pec

Výměra: 8,37 ha

Evidenční číslo: 027

Organizační jednotka LČR (OŘ, LS): Lesní správa Bruntál

Rok zařazení mezi ostrovy obnovy přírody: 2025

Údaje o lokalizaci ostrova:

- LHC Bruntál, oddělení a dílec: 422A
- Katastrální území Razová, pozemek č. 2491/1, 2365, 2251/2, 2251/7, 2251/6, 2226, 2227/1
- Lokalita je v těsné blízkosti vodního díla Slezská Harta a navazuje na její ochranné pásmo II. stupně

Předmět péče:

Lesní ekosystém na vápencovém podloží s porostem dřevin přirozené druhové skladby (převážně listnatých), s výskytem vzácných a chráněných druhů živočichů a rostlin, především vstavače bledého.

Popis předmětu péče:

Tato lokalita se nachází na vápenatém podloží s typickým terénem povrchového krasu, se spoustou nerovností a tzv. závrťů. Závrty vznikly působením povrchové vody, která prosakovala přes pórovité horniny. Tato voda a půdní i atmosférický oxid uhličitý reagují a vytváří kyselinu uhličitou, která je schopna chemicky rozpustit vápenec v horninovém podkladu. Kyselina uhličitá s uhličitánem vápenatým (vápencem) pak tvoří roztok hydrogenuhličitanu vápenatého. Hydrogenuhličitan vápenatý prostupuje do podloží, kde se díky změnám v teplotě a tlaku prostředí může opětovně vysrážet do pevného skupenství a vzniká opět uhličitan vápenatý (vápeneček), který tvoří sekundární krasové útvary, jako jsou například krápníky.

Vápenité podloží vyhovuje vstavači bledému *Androrchis pallens* (L.), který se vyskytuje na části lokality. Vstavač bledý roste ve světlých listnatých lesích, především v bučinách a suťových lesích, občas v jejich lemech a přilehlých mezofilních loukách. Najdeme ho na půdách čerstvě vlhkých, neutrálních až zásaditých, humózních, zpravidla vápnitých. Vytrvalá orchidej se dvěma oválnými hlízami, 15–40 cm vysoká, jako jediný náš zástupce rodu vstavač kvete žlutě; rozkvétá už od konce dubna.

Popis současného stavu v souvislosti s předmětem péče:

Aktuálně se zde nachází větší množství náletových listnatých stromů a keřů, zejména se jedná o javor klen (*Acer pseudoplatanus*), Javor mléč (*Acer platanoides*), lípu srdčitou (*Tilia cordata*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*) a lísku obecnou (*Corylus avellana*).

Historický vývoj ekosystému, který je předmět péče, nebo biotopu předmětu péče:

Vápenná pec se nachází v Nížkém Jeseníku, oblasti známé svou bohatou geologickou minulostí. Její kruhový tvar ukazuje, že byla postavena pravděpodobně na starších základech. Na rozdíl od moderních průmyslových pecí byla ve své době významným místem pro místní ekonomiku. Od roku 2001, kdy byla

opravena, se zpřístupnila veřejnosti. Vápenec se v této lokalitě těžil zřejmě po staletí a používal se jak pro stavební účely, tak i bělení prádla. Využíval se i pro železnou huť v nedaleké obci Roudno.

Vstavač bledý byl na této lokalitě zjištěn přibližně v roce 2010 a od té doby je pravidelně sledována jeho četnost a případné rozšiřování do okolních míst.

Popis plánované péče:

Péči zaměříme na provádění opatření ve prospěch udržení vhodného ekosystému pro vstavač bledý, silně ohrožený druh.

Plochy je třeba udržovat proti zarůstání konkurenčně silnými rostlinami, především expandujícími náletovými dřevinami. Budeme pravidelně vyřezávat zarůstající plochy a udržovat horní stromové patro. Zajistíme tak potřebný stín a dojde k tlumení bujného růstu keřového patra. Zároveň je ale nutné udržet dostatek světla pro vstavač, druh typický pro světlé listnaté lesy.

Umělou obnovu budeme provádět přednostně dřevinami přirozené druhové skladby dle příslušného souboru lesních typů, v místech výskytu předmětů ochrany pak pouze geograficky původními dřevinami. Při těžbě nebudeme používat těžké mechanizace, aby nebyl předmět ochrany nevratně poškozen. Vyloučeno je použití herbicidů, hnojení či vápnění pozemků.